

Fra "Fortalen" (forordet) til Jørgen Gad Lunds:
Terpsichore, eller: En Veiledning for mine Dandselæringer.
(Mariboe 1823):

Dandsens Bestemmelse, dens Indflydelse paa Menneskets udvortes Dannelse, samt dens gode og skadelige Følger

Hvad er Hensigten med Dands?

Ikke maae du, gode Yngling og Pige! troe, at Fornøjelsen er dens vigtigste Hensigt; nei – der er Noget, der, efter min Mening, er mere væsentligt. Den giver dig Anstand og udvortes Værdighed, og først naar du erholder den, først da bliver Dandsen til en ædel forlystelse, ikke allene for dig selv, men ogsaa for Enhver, som skuer dig. Dine Lige fryde sig, som du, i Ungdommens Vaar, og den Gamle frydes ved Erindringen om sin Ungdom, da han, som du, nød denne skyldfrie Glæde.

Hvad Indflydelse har Dandsen paa Menneskets udvortes Dannelse?

Den giver Legemet en friere utvungen Stilling, en raskere Gang, en rankere Holdning og en mere ugeneret Compliment; og hvorved erholder man det bedre, end ved Dands? Ingen maa misforstaae mig, som om jeg vilde paastaae, at Menneskets Dannelse var fuldendt, fordi det havde den udvortes. Det være langt fra! det er kuns Politur, men ikke Cultur. Jeg troer endog, at det udvortes behagelige Væsen først da fuldeligen fremkommer, naar, i Forbindelse med udvortes Øvelse, det Indvortes er dannet. Jeg taler kun her om Menneskers Dom, om Andre i Almindelighed. Hvor ofte seer man ei et ædelt Menneske tilsidesat, blot fordi hans Udvortes ikke er anbefalende, og den mindre Gode foretrukket, fordi hans Væsen er utvungent? Ved nøjere Bekjendtskab taber sikkert den Sidste; men da det første Indtryk, som oftest, er det vigtigste, saa kan han alt have erhvervet sig mange Fordele, førend man endnu lægger Mærke til den Førstes gode Egenskaber.

Søg da, du gode Yngling og Pige! at erhverve dig Tækkelighed, Anstand, forenet med Ynde, og hvor finder du den? I Menuetten! Ja – lad denne smagfulde Dands være det Første, du bestræber dig for at lære, naar du nyder Undervisning i Dands; øv dig efter min Anviisning, og du skal i Tiden, ved gjentagen Øvelse, erholde den Færdighed, som mit Ophold var for kort til at give dig; bryd dig ikke om, at den er langsom; den fører dig til Maalet, og jo mere du gjør Fremskridt i Menuetten, jo mere du med Opmærksomhed og Interesse agter paa dine Trin og stræber at udføre dem med kunstløs Ynde, destomere vil du finde og glæde dig ved alt det Skjønne, denne Dands indeholder. Ja selv paa din indre Følelse under Dandsen vil den have en god Virkning; thi du vil nu stedse iagttage Delicatessen; altid vil din Dands blive ledsaget af Sædeligheden, og skuer du engang en Yngling eller Pige, som glemmer den, vil du vende Øjet bort og agte med mere Varsomhed paa dig selv, at du ei skal ligne disse.

Dandsen indenfor Sædelighedens Grændser kan have mange gode Følger:

Gang, Musik og Dands ere det selskabelige Livs venligste Glæder. Tag dem bort, – hvor let griber du ikke til Adspredelser, der ikke ere saa nyttige, saa

uskyldige? Hvilken ædel Yngling f. Ex. vilde betænke sig paa ei at foretrække Dandsen fremfor Spillepartier og Svirelag? Ikke troer jeg der findes mange Fædre eller Mødre, som ville anprise de sidstnævnte Forlystelser for Dandsen. Den Svagelige kan vel ikke nyde denne Glæde i den Grad, som den Sunde; men selv for ham vilde en enkelt Dands ikke skade saa meget, hverken hans Sjel eller Legeme, som naar han dræbte Tiden enten ved Spillebordet eller paa Viinhuset.

Dandsen kan have en gavnlig Indflydelse paa Sundheden, naar den skeer med Maadehold og Forsigtighed; thi denne Motion kan vist aldrig være skadelig.

Dandsen kan ogsaa have sine skadelige Følger og mange.

Først maae jeg bede Eder, mine kjære Elever! i hvilken Dands I indtræde, saa husk paa at iagttage Sædeligheden; thi ligesaa behagelig som denne Nydelse er, naar Delicatesse ledsager den, saa uædel bliver den, naar man overtræder disse Grændser. Erindre dernæst, at Overdrivelse er skadelig; thi een eneste for voldsom Dands kan tilintetgjøre et heelt Livs Helbred. O, mine kjære Venner og Veninder! lad mig aldrig høre, at En af Eder har tilintetgjort Eders Helbred ved Dandsen! O, da vilde jeg faae en sørgelig Løn! Forældre, Fader og Moder! stræb med mig at vise dit Barn alle Dandsens Farer! lad din Erfaring tjene den Unge til en Ledestjerne, at ei din Søn eller Datter overlader sig til Lidenskabens Magt! men husk saa ogsaa at give dit Barn Smag for den sædelige, ikke voldsomme, Dands, og du vil maaskee da see det reddet fra andre Farer, naar det har Smag for denne Nydelse.

Nu vil jeg ønske, at dette mit lille Skrivt maae blive i Eders Minde! Engang imellem findes der vel en ledig Time, tag da min Anviisning og gjennemgaae Alt, da vil Eders Forældres Penge ei være spildte. Lad mig have den Fryd, at see min Stræbens Frugter i Eders takkelige Anstand, og i sædelig, anstændig Selskabstone! det vil glæde mit Hjerte; thi saa tør jeg dog haabe, at mit Arbejde ikke har været forgjæves, og at jeg dog har virket nogen Nytte blandt mine Medmennesker.

Jørgen Gad Lund.